

Elämäntapaohjaukselle kyllä, ruokien ja juomien pistemäisille veroille ei

Elintarviketeollisuus haluaa ihmisten pysyvän terveenä ja pitkäikäisinä ja kantaa huolta kasvavasta ylipaino-ongelmasta. Ruokia ja juomia valmistavat yritykset tarjoavat ratkaisuja siihen, että ihmiset syövät terveellisesti ja voivat hyvin. Yritykset vähentävät tuotteittensa sokeri-, rasva- ja suolapitoisuuksia jo nyt osana vastuullisuustyötään. Useat yritykset ovat tehneet vapaaehtoisia ravitsemussitoumuksia, joilla ne sitoutuvat parantamaan ihmisten ruokavalion ravitsemuksellista laatua.

Ruokiin ja juomiin kohdistuva terveysperusteinen verotus on väärä keino ohjata ihmisiä kohti terveellisempää ruokavaliota. Yksittäiset ruoka-aineet eivät edistä tai heikennä terveyttä. Veron yhteyttä terveyden edistämiseen on hankala todentaa, koska ravitsemus koostuu monista erilaisista kulutusvalinnoista. Uni, liikunta ja ihmissuhteet ovat yhtä tärkeitä hyvän elämän kulmakiviä kuin ravinto. Jos kuluttajien käyttäytymistä halutaan ohjata, tarvitaan kokonaisvaltaisia toimia ruoka-alan ja julkisten toimijoiden yhteistyönä.

Elintarvikkeiden pistemäisellä verotuksella on enemmän kielteisiä vaikutuksia kuin myönteisiä. Veron vaikuttavuudesta ei myöskään ole varmuutta, mutta varmaa sitä vastoin on, että terveysperusteinen vero nostaisi ruuan hintaa. Tällaisen veron säätäminen olisi vaikeaa ja veron vaikutukset kohdentuisivat sosiaalisesti epäoikeudenmukaisesti. Tasaveroista kärsivät tutkitusti eniten pienituloiset kansalaiset.

”Terveysvero” suosisi ulkomaista elintarviketuotantoa ja heikentäisi suomalaisten ruoka- ja juomayritysten kykyä kilpailla globaaleilla markkinoilla. Se taas vaikuttaisi kielteisesti elintarvikevientimme edellytyksiin. Kotimaiset valmistajat joutuisivat

kantamaan veron vuoksi suurempaa hallinnollista taakkaa, mikä olisi varsinkin pienille ja keskisuurille yrityksille iso rasite. Ylimääräinen hallintotyö on pois yrityksen muun toiminnan kehittämisestä, kuten t&k:sta, innovaatioista ja vientiin satsaamisesta.

Elintarvikkeita koskevan terveysperusteisen veron käyttöönottamiseksi ei ole löydetty toteuttamiskeinoista käytännön ratkaisua Suomessa, vaikka asiaa on selvitetty useita kertoja. Verotus ei voisi rajautua pelkästään kaupasta ostettaviin tuotteisiin, vaan sen piiriin tulisi myös esimerkiksi kahviloissa, ravintoloissa ja julkisissa ruokapalveluissa tarjottu ruoka.

Veron toteutus käytännössä vaatisi tietojärjestelmiä sekä valtavasti työtä tietojen syöttämisestä ja ylläpitämisestä alkaen. Jos verotuksen kohteiksi otettaisiin sokerin lisäksi suola ja rasva tai ruuan tuotannon päästöt, veromallinen kehittäminen olisi äärimmäisen monimutkaista elintarvikevalikoimamme laajuuden vuoksi. Silloin puhuttaisiin jo yleisestä elintarvikeverosta eli ruokaverosta.

Jo nyt Suomessa verotetaan ruokaa ja juomaa raskaasti. Niistä kerätään vuosittain yhteiseen kassaan noin 6 miljardia euroa tuoteveroluonteisia maksuja (valmisteverot ja arvonlisävero). Suomessa on käytössä eurooppalaisittain erittäin korkea virvoitusjuomavero.

Kansalaisten ruokavalion parantamiseksi tarvitaan nykyistä enemmän myönteistä ohjausta terveelliseen syömiseen kuin rankaisemista epäterveellisten tottumusten vähentämiseen.

Suomalaisten terveys ja hyvinvointi paranevat, kun

- Laaditaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohjelma, jolla
 - Varmistetaan määrärahat monipuoliselle ja hyvinvointia tukevalle julkiselle ruokailulle.
 - Turvataan resurssit kansallisen elintarvikkeiden koostumustietokanta Finelin ylläpitoon ja kehittämiseen, koska Fineli on tärkeä tietolähde sekä julkiselle elintarvike- ja ravitsemustutkimukselle että yrityksille muun muassa pakkausmerkintöjen oikeellisuuden varmistamiseen.
 - Varmistetaan ajantasaisen tiedon saanti siitä, mitä suomalaiset syövät ja miten heidän ravinnon saantinsa toteutuu.
 - Lisätään myönteistä elämäntapaohjausta, suosituksia ja viestintää, jotta ruokavalio tuottaisi ihmisille hyviä terveysvaikutuksia.
 - Lisätään ravitsemusterapeuttien tarjoamia palveluja elämäntapaohjauksessa.
- Edistetään elintarvikealan vastuullisen markkinoinnin käytäntöjä itsesääntelyn keinoin.
- Vahvistetaan julkista taloutta tasapuolisemmilla veroratkaisuilla kuin ruokaan ja juomaan kohdistuvilla pistemäisillä veroilla.

Lisätietoja:

Yhteiskuntasuhdejohtaja Jukka Ihanus, puh. 050 463 9929, jukka.ihanus@etl.fi
Johtaja Marleena Tanhuanpää, puh. 040 528 2207, marleena.tanhuanpaa@etl.fi
Elintarviketeollisuusliitto ry
www.etl.fi